TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
YAYINLARI: 2012 / 2

ULUSLARARASI EDİRNE'NİN FETHİNİN
650. YILI SEMPOZYUMU
4-6 MAYIS 2011

BİLDİRİLER KİTABI

Editörler

Doç. Dr. İbrahim SEZGİN
Yrd. Doç. Dr. Cengiz FEDAKÂR
Yrd. Doç. Dr. Hasan DEMİROĞLU

EDİRNE

2012

EDİRNE'NİN MİMARLIK TARİHİNDE TEKKELER

Nesrin Ç. AKÇIL*

Edirne'nin fethiyle birlikte şehrin mimari ve kültürel yaşamının ayrılmaz birer parçası haline gelen tekkeler; şehirde tasavvufi hayatı yaymanın yanında; ortak kültür, konaklama, güvenlik, sağlık, ilim, sanat, spor ihtiyaçlarını karşılayarak, toplumsal birlik ve beraberliği sağlayan ve sürdüren kurumların başında gelmişlerdir. Günümüzde bütün birimleriyle ayakta olan tekke yapısı mevcut değildir. Mevcut olanlar da cami, türbe, hazire, yatır özelliği gösteren mezar veya duvar kalıntısından öteye geçmemektedir. Bu nedenle, kaynak ve yayınlar doğrultusunda yapılan araştırma ve arazi çalışması sonucunda Edirne'de 91 adet tekke inşa edildiği tespit edilmiştir. Bunlardan; 47'sinin sadece isimleri belirlenebilmekte, 28'inin mimarisi hakkında kısmen bilgi edinilmekte ve 16'sı ise günümüzde kısmen mevcuttur.

Sadece İsmi Belirlenenler[1]: Şeyh Muslihiddin Tekkesi, İbrahim Paşa Tekkesi, Bedreddin Zaviyesi, Sultan Hacı Bayram Tekkesi, Hindiler Tekkesi, Miskinler Tekkesi, Osman Dede Tekkesi, Sadık Baba Tekkesi, Hacı Zekeriya Tekkesi, Halil Paşa Tekkesi, Yediler Tekkesi, Ahi Baba Dergahı, Aygır Baba Tekkesi, Bahri Baba Dergahı, Beylerbeyi Tekkesi, Çelebi Şeyh Tekkesi, Çizmeci Şeyh Tekkesi, Defterdar Yusuf Bey Tekkesi, Germekapı Tekkesi, Halezade Tekkesi, Halkı Ana Zaviyesi, Halveti Tekkesi, İsmail Rumi Efendi Tekkesi, Kadiri Tekkesi, Karabaş Süleyman Ağa Tekkesi, Karaca Ahmet Sultan Tekkesi, Kasapbaşı Tekkesi, Kızıldeli Tekkesi, Mehmed Halife Zaviyesi, Müezzin Sultan Tekkesi, Rahmi Dede Tekkesi, Rifai Tekkesi, Sa'di Tekkesi, Seyyid Celal Tekkesi, Sezai Efendi Tekkesi, Sitti Sultan Tekkesi, Sivasi Tekkesi, Şaraplar Tekkesi, Şeyh Bekir Efendi Tekkesi, Şeyh Bayezıt Tekkesi, Şeyh Sinan Tekkesi, Şeyh Tahir Efendi Tekkesi, Taşkent Baba Tekkesi, Tekke, Üçler ve Yediler Tekkesi, Ümmi Ahmed Efendi Tekkesi, Yatağan Baba Tekkesi.

Kısmen Bilgi Edinilebilenler[2]**:** Mezid Bey Tekkesi, Hacı Alemeddi(ü)n Tekkesi, Şeyh Ramazan Halife Tekkesi, İshak Paşa Tekkesi, Noktacızade Kasım Efendi Tekkesi, Atik Ali Paşa Tekkesi, Çoban Ali Efendi Tekkesi, Şeyh Fazlullah Efendi Tekkesi, İplikçi Tekkesi, İbrahim Ecel Tekkesi, Şeyh

---

* Sanat Tarihçisi, İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, cicekakcil@yahoo.com

[1] Ayrıntılı bilgi için bkz, Nesrin Çiçek Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Sanatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009, s. 175-183.

[2] Akçıl, *a.g.e.*, s. 135-174.

Mesud Efendi Tekkesi, Şeyh Hamid Efendi Tekkesi, Sefer Şah Tekkesi, Arapzade Tekkesi, Cerrahi Tekkesi, Himmet Dede Tekkesi, Güzelce Baba Tekkesi, Ali Senai Efendi Tekkesi, Karga Baba Tekkesi, Hacı Memi Tekkesi, Abdülbaki Efendi Tekkesi, Mestcizade Tekkesi, Musa Baba Tekkesi, Sultan Kaplı Dede Tekkesi, Şah Kadın Tekkesi, Şerbettar Hamza Bey Tekkesi, Şeyh Davut Efendi Tekkesi, Zindani Mehmet Efendi Tekkesi.

Kısmen Mevcut Olanlar[3]:

1) Topçu Baba Tekkesi[4]: Halimizade, Şeyh Abdülhalim ve Hoca İvaz Tekkesi[5] olarak da bilinen Topçu Baba[6] Tekkesi; Çavuş Bey Mahallesi, Horozlu Caddesi'nde yer almaktaydı[7]. Hoca İvaz Efendi tarafından inşasına başlanan tekke oğlu Rüstem Efendi tarafından tamamlanmıştır[8]. Önceleri Nakşibendi[9] sonradan ise Kadiri tekkesi haline gelmiştir[10]. Ahşap çatılı yapının Hoca İvaz adına camisi ve Topçu Baba'nın H.786/M.1384 tarihli türbesinin olduğu bilinmektedir.[11] Günümüzde, tekke ile türbenin bulunduğu alanda Edirne Endüstri Meslek Lisesinin bahçesi ve marangozhanesi bulunmaktadır. Okulun yola bakan duvarı önünde Topçu Baba'ya ait bir mezar bulunmaktadır

2) Hıdırlık Tekkesi[12]: Hızır Dede[13] ve Hızır Dede Hünkar Tekkesi[14] adlarıyla da bilinen Hıdırlık Tekkesi; Yıldırım Beyazıt Mahallesi, Hıdır Baba Sokak'ta yer almaktaydı[15]. Bektaşi tarikatına bağlı tekke Şah Melek Bey tarafından yaptırılmıştır[16]. H.942/M.1535 yeniden inşa ettirilen tekke[17]

---

[3] Akçıl, *a.g.e.*, s. 1-134.
[4] Akçıl, *a.g.e.*, s. 3-5.
[5] Selami Şimşek, *Osmanlı'nın İkinci Başkenti Edirne'de Tasavvuf Kültürü*, 1. Baskı, Buhara Yayınları, İstanbul 2008, s. 169.
[6] Hind ülkesinden Anadolu'ya, buradan da Edirne'ye gelip Hoca İvaz Mahallesinde Bulunan Hoca İvaz Tekkesini ihya etmiş Nakşi şeyhlerindendir. H.786/M.1384 tarihli türbe kitabesinden anlaşıldığına göre Rumeli'ye ayak basan kırk yiğitlerden olduğu anlaşılan Topçu Baba, Edirne'yi alan gazilerden biridir. Şimşek, *a.g.e.*, s. 163.
[7] Hacı İvaz Mahallesi Horozlu Caddesi No:52. Ahmet Badi, (Çev. Ratip Kazancıgil), *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, C. 1, 1. Baskı, İstanbul 2000, s. 99,118; Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Ratip Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, 1. Baskı, Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi, İstanbul 1992, s. 50-51, 189-191.
[8] Şimşek, *a.g.e.*, s. 169.
[9] Şimşek, *a.g.e.*, s. 169.
[10] Rıfkı Melül Meriç, *Edirne'nin Tarihi ve Mimari Eserleri Hakkında*, 1.Ciltten Ayrı Basım, Güzel Sanatlar Akademisi Türk Sanatı Tarihi Enstitüsü, 1. Baskı, İstanbul 1963, s. 13.
[11] Badi, *a.g.e.*, s. 99; Şimşek, *a.g.e.*, s. 163.
[12] Akçıl, *a.g.e.*, s.6-9.
[13] Seyit Ali Kahraman-Yücel Dağlı, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 3. Kitap Topkapı Sarayı Bağdat 305 yazmasının Transkripsiyonu*, 3. Kitap, 1.Baskı, YKY, İstanbul 1999, s. 251.
[14] Şimşek, *a.g.e.*, s. 273.
[15] Kazancıgil, *a.g.e.*, s. 73.
[16] Badi, *a.g.e.*, s. 104.

H.1171/M.1757 tarihinde ise yıkılmıştır[18]. Günümüzde aynı alanda Hıdır Babaya ait bir mezar bulunmaktadır.

3) Muradiye Mevlevihanesi[19]*:* "Zaviye-i Mevlana-hane-i köhne" ve "Mevlana-hane-i köhne" olarak adlandırılan[20] Muradiye Mevlevîhanesi; Muradiye Camii alanında bulunmaktaydı. II. Muradın rüyasında Mevlana Celaleddin Rumi'yi görmesi üzerine Mevlevihane olarak yaptırılan caminin, kayıp olan vakfiyesine göre H.830/M.1426[21], kitabesine[22] göre H.837/M.1433 tarihinde inşa edildiği gibi, caminin, H.843/M.1439 yılında Mevlevihane'ye çevrildiği, daha sonra cami kısmının ayrılarak, batı cephesine semahane ve şeyhlere mahsus harem dairesi, doğu cephesine dedeler ve misafirler için odalar ile imaretin inşa edildiği de bilinmektedir[23]. A.Hibri'ye[24] göre ise (839) 1435 yılında yaptırılmış olarak belirtilmesi ilginçtir. Cami, semahane, harem dairesi, derviş hücreleri, dede odaları, imaret, türbe, kütüphane, şadırvan, çeşme, okul ve hazire birimlerinden oluşan[25] yapıdan; cami, şadırvan ve çeşme günümüze sağlam olarak ulaşmıştır. Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından 2000 yılı Muradiye Cami restorasyon çalışmaları kapsamında caminin kuzeyinde Muradiye Mevlevihanesi binalarına ait temel kalıntılarına rastlanılmıştır. 17.yüzyıl başlarında kısa bir duraksama yaşayan Muradiye Mevlevihanesi

---

[17] Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 104.

[18] Ratip Kazancıgil, *Edirne Şehir Tarihi Kronolojisi (1300-1994)*,1.Baskı, Edirne Valiliği Yayınları, İstanbul 1999, s. 88.

[19] N.Çiçek Akçıl, "Muradiye Külliyesi-Edirne", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.31, İstanbul 2006, s. 199-201; Akçıl, *Edirne Tekkeleri, ...*, s.10-30.

[20] Şimşek, *a.g.e.*, s. 207.

[21] Badî, *a.g.e.*, s. 105.

[22] Muradiye Camiinin giriş kapısı üzerinde bulunan ve sadece camiye ilişkin olan Arapça kitabe şöyledir: *"Alet imâretü Sultânu'l-ber Sultân-ı bahru'l-eyadi Murâd-ı Âl-i Osman fahnat bi-ni'mâ-i ve'l-eflâke yegatha'l-mennân buniye tecellî kehimmeti'-l-bâni ese-allahu en yebkâ müverrihaten ale'd-duhûri ecri Hân-ı Sultân Sene:837"* (Karalar ve denizlerin sultanı, Osmanlı sülalesinin Murad'ı her nimete boyun eğerek ihsanı bol olan Allah felekleri kaplayarak binayı yapanın himmeti gibi tecelli eden bu yapıyı yaptı". Kitabe Sayın Fuat Günel tarafından okunmuştur.

[23] Süheyl Ünver, "Edirne Mevlevihanesi Tarihine Giriş", *Anıt Dergisi* No: 30 Ayrı Basım, İstanbul 1962, s. 2.

[24] Abdurrahman Hibri, *Enisü'l-Müsamirin Edirne Tarihi 1360-1650*, 1.Baskı, (Çev. Ratip Kazancıgil), İstanbul 1999, s. 24.

[25] Ekrem, Hakkı Ayverdi, *Osmanlı Mimarisinde Çelebi ve II.Sultan Murad Devri 806-855 (1403-1451)*, 1. Baskı, Fetih Cemiyeti Yayınları, Cilt:II, İstanbul 1972, s. 405-415; Oral Onur, *Edirne Mevlevîhanesi*, Ofset Film 76, İstanbul 1999, s. 5,10,12; Osman Nuri Peremeci, *Edirne Tarihi*, 1.Baskı, Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu Yayını, İstanbul 1939, s. 58-59; Süheyl Ünver, *Edirne Muradiye Camii*, 1.Baskı, Tege Labaratuar Yayını, İstanbul 1952, s. 9-12; Ünver, "Edirne Mevlevihanesi Tarihine ...", s. 1-7, Ahmet Kuş-İbrahim Dıvarcı-Feyzi Şimşek, *Türkiye Mevlevîhaneleri Fotoğraf Albümü*, 1. Baskı, Konya Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Konya Aralık 2005, s. 31, 139.

H.1021/M.1612[26], H.1127/M.1715[27] ve H.1166/M.1752[28] tarihlerinde onarılmıştır.

4) Fahri Fatma Hatun Tekkesi[29]: Salı Tekke[30] ve Saka Baba[31] Tekkesi[32] olarak da bilinen Fahri Fatma Hatun Tekkesi; Baba Demirtaş Mahallesi, Salı Tekke Sokak'ta yer almaktaydı[33]. Halveti (Uşşaki) tarikatına bağlı tekke, Yazıcızade Şeyh Mehmed Safveti Efendi için yaptırılmış olup çatısı ahşaptandır[34].Günümüzde aynı adreste, 12 numaralı evin yan cephesinde, Şeyh Saka Hüseyin Efendi'ye ait olduğu düşünülen, Sakih Baba mezarı bulunmaktadır.

5) Şeyh Ömer Tekkesi[35]: Şeyh Sebahaddin Dede Efendi[36], Tütünsüz Baba Sultan[37] ve Semahaddin Tekkesi[38] adlarıyla da bilinmektedir. Çavuş Bey Mahallesi, Tütünsüz Sokak'ta yer almaktaydı[39]. Şeyh Ömer tarafından yaptırılan tekke, ahşap çatılı olup, Kadiri tarikatına bağlıdır[40]. İnşa tarihi bilinmeyen tekkenin, H.888/M.1483 tarihli türbe vakfiyesi vardır[41]. Günümüzde aynı adreste Tütünsüz Baba[42] Türbesi adıyla bilinen bir türbe bulunmaktadır[43].

---

[26] Ünver, "Edirne Mevlevihanesi Tarihine ...", s. 2.
[27] Ünver, *Edirne Muradiye Camii, ...*, s. 10.
[28] Onur, *Edirne Mevlevihanesi,...*, s. 41.
[29] Akçıl, *Edirne Tekkeleri, ...*, s. 31-33.
[30] Meriç, *a.g.e.*, s. 54.
[31] 'Saka Baba' adıyla meşhur olan Şeyh Ahmed Sak-i Uşşaki Cemaleddin Uşşaki ile pirdaştır. Pir Hasan Sezayi ile mülakatları vardır. Yazıcı Şeyh Mehmed Efendi'nin halifesidir ve tekkenin haziresinde gömülüdür.Şimşek, *a.g.e.*, s. 128, 123-124.
[32] Şimşek, *a.g.e.*, s. 128.
[33] Arif Ağa Mahallesi Salı Tekke Sokak No:8, Badi, *a.g.e.*, s. 98. Eski Adresi Karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi,...*, s. 35, 181-184.
[34] Badi, *a.g.e.*, s. 98.
[35] Akçıl, *Edirne Tekkeleri, ...*, s. 34-40.
[36] Meriç, *a.g.e.*, s. 13.
[37] Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 254.
[38] Şimşek, *a.g.e.*, s. 186.
[39] Molla Fahreddin Mahallesi Tütünsüz Tekkesi Sokak, Badi, *a.g.e.*, s. 99. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 67,189-191.
[40] Badi, *a.g.e.*, s.99.
[41] Ayşe Gülçin Küçükkaya, "Edirne'de Selçuklu Etkisiyle Oluşmuş Bir Türbe; Tütünsüz Baba Türbesi", *I. Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongre Bildirileri*, C.II, Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi, Konya 2001, s.98, dpn.30.
[42] Askerlere ve fakir halka dumansız ateşle yemek pişirdiği için Tütsüsüz-Tütünsüz (Biduhan) Baba olarak da bilinir. Necati Seçkin, *Edirne Evliyaları*, 1.Baskı, Ülkü Basımevi, İstanbul 1971, s. 34-35.
[43] Küçükkaya, *"a.g.e."*, s. 98, dpn.30.

6) Hasan Sezai Tekkesi[44]: Gülşeniler Zaviyesi[45], Aşık Efendi[46], Gülşeni, Sezai Tekkesi[47] ve Şah Melek Zaviyesi[48] adlarıyla da bilinen Hasan Sezai[49] Tekkesi; Talat Paşa Mahallesi, Bostan Pazarı Caddesi'nde yer almaktadır[50]. Halveti tarikatının (Gülşeni-Sezai) koluna bağlı bu tekke, Şah Melek Bey tarafından H.892/M.1486 tarihinde camisiyle birlikte inşa edilmiştir[51]. Cami, türbe, şadırvan, çeşme ve hazireden oluşan tekkenin günümüze; minaresi, iki türbesi, şadırvanı, çeşmesi ve haziresi ulaşabilmiştir. H.1041/M.1631[52], H.1151/M.1738[53], H.1153/M.1741[54], H.1165/M.1751[55], H.1286/M.1869 ve H.1305/M.1887[56], tarihlerinde onarılmıştır. Edirne Müzesi başkanlığında 10.12.2006-10.03.2007 tarihleri arasında Hasan Sezai Camii'nin duvarlarının ve yaşam kotunun ortaya çıkarılmasını amaçlayan kazı çalışmaları yapılmıştır.

7) Pehlivan Cemalettin Tekkesi[57]: Güreşçiler, Pehlivanlar[58], Küştigiran[59] ve Güreşciler Duacısı Zaviyesi[60] adlarıyla da bilinen tekke; Mithat Paşa

---

[44] Akçıl, *Edirne Tekkeleri, ...*, s. 41-72; N.Çiçek Akçıl, "Sezai Külliyesi-Edirne", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C 37, İstanbul 2009, s. 81-82.

[45] Hibrî, *a.g.e.*, s. 27.

[46] Ratip Kazancıgil-Nilüfer Gökçe, *Dağdevirenzade M.Şevket Bey'in Edirne Tarihi ve Balkan Savaşı Anıları*, 1. Baskı, Türk Kütüphaneciler Derneği Yayını, Edirne 2005. s. 49.

[47] Meriç, *a.g.e.*, s. 13.

[48] Badi, *a.g.e.*, s. 91.

[49] Hasan Sezaî, Gülşeni tarikatına bağlı Sezaiye kolunun kurucusu ve Gülşeni tarikatının ikinci piridir. H.1080/M.1669 yılında Mora yarımadasının Gördes şehrinde dünyaya gelmiştir. Divan ve tasavvuf edebiyatının bütün inceliklerini şiirlerinde ustalıkla kullanan bir şairdir. Hasan Sezaî Efendi'nin eserleri arasında; Divan, Mektubat, Niyaz-i Mısri bulunmaktadır. H.1151/M.1738 yılında Edirne'de vefat eden Hasan Sezaî kendi adıyla anılan tekkenin bahçesine oradan da aynı adlı türbesine gömülmüştür. Hasan Sezaî'nin hayatı ve eserleri için Bkz. Ali Rıza Özuygun, *Hasan Sezayi'nin Hayatı Edebi Kişiliği, Eserleri, Divânı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi* (Basılmamış Doktora Tezi), C.1, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1999.; Seçkin, *a.g.e.*, s. 72-80; Selma Özkan, Edirne Türbeleri, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Edirne 1995, s. 67-78; Peremeci, *a.g.e.*, s. 266; Şimşek, *a.g.e.*, s. 81-84.

[50] Hacı Hallaç Mahallesi Süleymaniye Küçük Pazar Caddesi No:35. Badi, *a.g.e.*, s. 91; Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *a.g.e.*, 1992, s. 49.

[51] Oral Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi Vesikalarından Kitabeler*, 1.Baskı, Yenilik Basımevi, İstanbul 1972, s. 167.

[52] Badi, *a.g.e.*, s. 91.

[53] Badi, *a.g.e.*, s. 91.

[54] Badi, *a.g.e.*, s. 91.

[55] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi ...*, s. 167.

[56] Gülşenî Hasan Sezaî, *Mektubat-ı Hazret-i Sezâî*, (Sadeleştiren:Cezayir Yarar), 1. Baskı, Divan Yayınları, İstanbul 2001, s. 6-7. Ayrıca Bkz. Kazancıgil-Gökçe, *a.g.e.*, s. 50.

[57] Akçıl, *Edirne Tekkeleri ...*, s. 73-77.

[58] Meriç, *a.g.e.*, s. 26.

[59] Badi, *a.g.e.*, s. 100.

Mahallesi, Kule Kapı Caddesi'nde yer almaktaydı[61]. Nakşibendi tarikatına bağlı tekke, Pehlivan Cemalettin (Küştigiran) tarafından yaptırılmış olup, ahşap çatılıdır[62]. H.937/M.1530 tarihli tapu tahrir defterinde yirmi sekiz zaviyeden biri olarak gösterilen[63] yapı H.1308/M.1890 yılında yeniden yaptırılmıştır[64]. Bugün, aynı adreste Pehlivanlar Mezarlığı bulunmaktadır.

8) Şeyh Şücaüddin Tekkesi[65]: "Şeyh Şüca Camii ve Zaviyesi[66] ve Şeyh Şücaaddin Camii Tekkesi[67]"olarak da bilinen yapı; Dilaver Bey Mahallesi Tabakhane Sokak da yer almaktaydı[68]. Önceleri Bayramiliğin Tennuri koluna, sonradan Nakşibendi tarikatına geçmiştir[69]. II.Murad'ın emri ile Somuncu Baba'nın halifelerinden Şücaaddin Karamani için inşa edilen tekke, Kanuni Sultan Süleyman'ın emri ile H.942/M.1535'de camiye çevrilerek bir minare eklenmiştir[70]. H.1165/M.1751 yılında yeniden yaptırılmıştır[71]. Tekkeden günümüze, bir evin bahçesinde tel örgü içinde, şerefesi yıkılmış bir minare ve Şeyh Şücaeddin'e ait mezar kalabilmiştir.

9) Veli Dede Tekkesi[72]: "Şeyh Hazret-i Seyyid İbrahim Gülşeni Tekkesi[73], Birinci, Şerefeddin Efendi, Ahmed Müsellim Efendi ve Sabuni Dede adlarıyla[74]" da bilinen Veli Dede[75] Tekkesi; Sabuni Mahallesi Lari Cami Sokak'ta yer almaktaydı[76]. Banisi hakkında Evliya Çelebi[77] İbrahim Gülşeni, O.Onur[78] ise Rami Efendi diye belirtmektedir. Halvetiliğin

---

[60] Şimşek, *a.g.e.*, s. 172.
[61] Metropolit Mahallesi Kale Kapısı Caddesi No:33. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Badi, *a.g.e.*, s. 100; Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 209-211.
[62] Badi, *a.g.e.*, s. 100.
[63] Şimşek, *a.g.e.*, s. 172.
[64] Badi, *a.g.e.*,s. 100.
[65] Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, ..., s. 78-81.
[66] Hibrî, *a.g.e.*, s. 26.
[67] Şimşek, *a.g.e.*, s. 174.
[68] Debbağhane (Manyas) civarında, Germekapı Caddesinde, Darülhadis Bitişiğinde No 39. Hibrî, *a.g.e.*, s. 26; Badi, *a.g.e.*, s. 51; Şimşek, *a.g.e.*, s. 174.
[69] Şimşek, *a.g.e.*, s. 174, 242.
[70] Hibrî, *a.g.e.*, s. 26; Badi, *a.g.e.*, s. 51; Şimşek, *a.g.e.*, s. 174.
[71] Şimşek, *a.g.e.*, s. 174.
[72] Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, ..., s. 82-102.
[73] Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 253-254.
[74] Badi, *a.g.e.*, s. 96; Meriç, *a.g.e.*, s. 13,27.
[75] Veli Dede; Gülşeni tarikatının Edirne'deki ilk temsilcisidir. Seçkin, *a.g.e.*, s. 27-30; Şimşek, *a.g.e.*, s. 73.
[76] Sabuni Mahallesi Postahane Sokak No:24. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Badi, *a.g.e.*, s. 95; Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 217-220.
[77] Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 254.
[78] Rami Efendi'nin H.1301/M.1883 yılında tekkeyi yeniden inşa ettiren Düyun-ı Umumiye Nazırı Trabzonlu Rahmi Efendiyle aynı kişi olduğu düşünülmektedir. Badi, *a.g.e.*, s. 97; Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 179.

(Gülşeni-Sezai) koluna bağlıdır. H.950/M.1543'de[79] ve H.1035/M.1625[80], H.1046/M.1636[81], H.1161/M.1748, H.1186/M.1772[82] ve H.1301/M.1883[83]yıllarında yeniden inşa edilmiştir[84]. Cami, türbe, tevhidhane, şadırvan ve çeşme birimlerinden meydana gelen tekkeden bugün kitabeli giriş kapısı ile bir minare mevcuttur. Yakın döneme kadar hurdalık, kereste deposu, Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğünün otoparkı ve deposu olarak kullanılan tekke alanında Eylül-Kasım 2008 tarihleri arasında Edirne Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü denetiminde araştırma kazısı gerçekleştirilmiştir.

10) Koyun Baba Tekkesi[85]: Talat Paşa Mahallesi, Altunizade Sokak'ta yer almaktaydı[86]. Hacı Hasip oğlu Ahmet tarafından Mehmed Koyun Baba için H.1012/M.1603 tarihinde inşa ettiririlen[87] tekke H.1165/M.1751 onarılarak yanına bir mescit inşa edilmiştir[88].Tarikatı hakkında, A.Badi[89], Dağdevirenzade M.Şevket Bey[90] ve R.Melül Meriç[91] Nakşibendi, S.Şimşek[92] ise Semerkandi diye belirtmektedir. Bugün tekke alanında bir türbe ve bahçesinde de bir kuyu yer almaktadır.

11) Hacı Ömer Tekkesi[93]: "Şeyh Rıdvan[94], Ömer Baba Dergahı[95], Rıdvan Efendi Zaviyesi ve Hacı Ömer Zaviyesi[96]" adıyla da bilinen tekke, Çavuşbey Mahallesi Ağaçpazarı Caddesi'nde yer almaktaydı[97]. Halveti tarikatına[98] bağlı yapı, Hacı Ömer adlı bir tüccar tarafından H.1020/M.1611'de Şeyh Rıdvan Efendi için yaptırılmıştır[99].Günümüzde aynı adreste Ömer Baba'nın mezarı bulunmaktadır.

---

[79] Kazancıgil-Gökçe, *a.g.e.*, s. 48.
[80] Badi, *a.g.e.*, s. 96.
[81] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 179.
[82] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 180-181.
[83] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 97; Şimşek, *a.g.e.*, s. 105.
[84] Şimşek, *a.g.e.*, s. 105.
[85] Akçıl, *Edirne Tekkeleri* ..., s. 103-108.
[86] Kasap Abdülaziz Mahallesi Altuni Zade Sokak No:2. Badi, *a.g.e.*, s. 101. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, s. 225-228.
[87] Badi, *a.g.e.*, s. 101; Şimşek, *a.g.e.*, s. 299.
[88] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi*, ..., s. 250-251.
[89] Badi, *a.g.e.*, s.101.
[90] Kazancıgil-Gökçe, *a.g.e.*, s. 50.
[91] Meriç, *a.g.e.*, s.14.
[92] Şimşek, *a.g.e.*, s. 299.
[93] Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, ..., s. 109-110.
[94] Meriç, *a.g.e.*, s. 14.
[95] Kazancıgil-Gökçe, *a.g.e.*,s. 50.
[96] Şimşek, *a.g.e.*, s. 146.
[97] Ağaçpazarı yakınında olarak geçmektedir. Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 254.
[98] Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 254.
[99] Hibrî, *a.g.e.*, s. 37.

12) Kadirihane Tekkesi[100]: "Abdülkadir Geylani[101]" adıyla da bilinen Kadirihane Tekkesi; Sarıca Paşa Mahallesi, Kadirihane Sokak Selçuk Hatun Camii karşısında yer almaktaydı[102]. İsmail Rumi[103] için yaptırılan tekkenin[104] H.1020/M.1614[105] ve H.1053/M.1643[106] olmak üzere iki farklı inşa tarihi bulunmaktadır. Kadiriliğin Rumi koluna ait[107] tekke; ayin salonu, selamlık, derviş hücreleri, mutfak, kiler ve şadırvandan oluşmaktaydı. Günümüzde ise sadece temel kalıntıları mevcuttur. Birçok kez yangın ve hasar gören tekke, H.1187/M.1773[108], H.1273/M.1856[109] tarihlerinde onarılmış, H.1305/M.1887[110] yılında ise yeniden inşa edilmiştir. Bu yenilemeye ilişkin Edirne Müzesi'nde 5734 envanter numaralı kitabesi bulunmaktadır[111].

13) Saçlı İbrahim Efendi Tekkesi[112]: "Dizdarzade Ahmet Efendi Zaviyesi[113], Dizdarzade, Şadırvanlı Tekke[114] ve Tebrizi Asil Çelebi[115]" adlarıyla da bilinen Saçlı İbrahim Efendi[116] Tekkesi, Meydan Mahallesi,

---

[100] Akçıl, *Edirne Tekkeleri,...*, s. 111-123.

[101] Kahraman-Dağlı, *a.g.e.*, s. 253.

[102] Sevindik Fakih Mahallesi Kadirîhane Caddesi No:28. Badi, *a.g.e.*, s. 92. Eski adresi karşılaştırmak için bkz., Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 74.

[103] Kadirî tarikatı şeyhlerinden İsmail Rumî Rumîyye (İsmailiyye) adıyla Kadirîye kolunu kurmuştur. Tosya civarında Badin (Bansa) adlı köyde dünyaya gelmiş olup, ilk öğrenimi sonrası Kastamonu'ya gitmiş ve orada tahsiline devam etmiştir. Önceleri Halvetî şeyhlerinden Ahmed Efendiye bağlanmış Bağdat'a giden İsmail Rumî "Pir-i Sani" ünvanını almıştır. Abdülkadir Geylani tarafından "Ya Rumî Rum'a git, tarikatını orada neşret" demesi üzerine başta Mısır, Tosya, Kastamonu, Bursa, İzmir, Manisa, İzmit, Tekirdağ, Edirne, Selanik, İştib, Köstence, Filibe, Serez, Temeşvar olmak üzere kırk yedi yerde kendi adına tekke kurmuştur. 1020/1611 yılında Edirne'ye gelmiş 1041/1631-32 tarihinde ölmüştür. Şimşek, *a.g.e.*, s. 176-177.

[104] Şimşek, *a.g.e.*, s. 180.

[105] Şimşek, *a.g.e.*, s. 181.

[106] Badi, *a.g.e.*, s. 92.

[107] Şimşek, *a.g.e.*, s. 183.

[108] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 173.

[109] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 174.

[110] Şimşek, *a.g.e.*, s. 182.

[111] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 175; F.Th. Dijekama, *The Otoman Historical Monumental Inscriptions in Edirne*, Leiden 1977, s. 76

[112] Akçıl, *Edirne Tekkeleri,...*, s. 124-126.

[113] Hibrî, *a.g.e.*, s. 28.

[114] Meriç, *a.g.e.*, s. 14.

[115] Şimşek, *a.g.e.*, s. 256.

[116] Saçlı İbrahim Efendi'nin asıl adı Sıtkı olup İzmitlidir. Babası Hünkâr solağı Abdurrahman zade Mustafa Çelebidir. H.1070/M.1659 yılında vefat etmiştir. Dönemin şairi ve Celvetî tarikatını Edirne'de yaymış olan kişidir. Peremeci, *a.g.e.*, s. 260-261; Selami Şimşek, "Edirne ve Çevresinde Celvetîlik ve Celvetîler", *Üsküdar Belediyesi Aziz Mahmud Hüdai Sempozyumu, (Ed. Hasan Kamil Yılmaz), Uluslararası Sempozyum Bildirileri 20-22 Mayıs 2005*, C.2, İstanbul 2005, s. 104,116.

Kıyık Caddesi'nde yer almaktaydı[117]. Celveti tarikatına bağlı olup[118], Tebrizli Asil Çelebi tarafından Dizdarzade Ahmet Efendi için yaptırılmıştır[119]. Ahşap çatılı tekkenin Dizdarzade Ahmet Efendi[120] ve Şeyh Halil Efendiye ait ahşap türbe, şadırvan ve bir minaresi bulunmaktaydı[121]. H.1295/M.1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda yıkılan tekke, H.1308/M.1890 yeniden inşa edilmiştir[122]. Günümüzde Kıyık Caddesi üzerinde Saçlı İbrahim Efendi'ye ait bir mezar bulunmaktadır.

14) Kabuli Baba Tekkesi[123]: Meydan Mahallesi, Kabuli Baba Sokak, 3 nolu evin alanında yer almaktaydı[124]. Rifai tarikatına bağlıdır[125]. Şeyh Mustafa Kabuli Efendi[126] tarafından evi, H.1231/M.1815[127] yılında kütüphane ve türbe eklenmesiyle tekkeye dönüştürülmüştür. H.1310/M.1892[128] tarihinde yenilenen tekkeden günümüze sadece Kabuli Mustafa Efendi'nin mezarı ulaşmıştır.

15) *Kan(m)ber Ağa Tekkesi[129]:* "Kamber Ayağı[130] ve Çukur Tekke[131]" adlarıyla da bilinen tekke; Dilaver Bey Mahallesi, Kamber Baba Tekke

---

[117] Hıdır Ağa Mahallesi Eski Tophane Caddesi No:21. Badi, *a.g.e.*, s.94-95. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 56, 205-207.

[118] Meriç, *a.g.e.*, s. 14.

[119] Ahmet Badi, *a.g.e.*, s. 94-95.

[120] .Üsküdarlı Mahmut Efendi'nin halifelerindendir. H.1032/M.1622-23 yılında vefat etmiştir.Kazancıgil-Gökçe, *a.g.e.*, s. 59.

[121] Badi, *a.g.e.*, s. 94-95.

[122] Onur, *Edirne'nin Türk Tarihi* ..., s. 250.

[123] Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, ..., s. 127-130.

[124] Hazinedar Sinan Bey Mahallesi Kabuli Baba Sokak No:6. Badi, a.g.e., s. 93-94. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 56, 205-207.

[125] Meriç, *a.g.e.*, s. 13.

[126] XIX yüzyıl Türk mutasavvıf ve divan şairlerinden olup Edirnelidir. Halk arasında Kutup Mustafa Kabulî olarak bilinir. Kendisini sevenler, toplumdaki kötülükleri düzeltip, herkese nasihat ettiğinden ve herkesi her haliyle kabul edip, hoş karşıladığından dolayı ona "Kabulî Hazretleri" derdi. Mahkeme Başkatipliği'ni bırakarak Rifaî tarikatına girmiştir. Bkz. Peremeci, *a.g.e.*, s. 279-280; Seçkin, *a.g.e.*, s. 19-22; Selami Şimşek, "Edirneli Kabûlî Mustafa Hayatı, Eserleri ve XVIII. ve XIX. Asırlarda Edirne'de Tasavvuf ve Tarikatların Genel Durumu", *Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 1. Edirne Kültür Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (23-25 Ekim 2003)*, Edirne 1995, s.457-498; Selami Şimşek, *Edirneli Kabûlî Mustafa Efendi Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998; Şimşek, *Osmanlı'nın İkinci Başkenti* ..., s. 196.

[127] Badi, *a.g.e.*, s. 94.

[128] Badi, *a.g.e.*, s. 94.

[129] Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, ..., s.131-132.

[130] Meriç, *a.g.e.*, s. 26.

[131] Badi, *a.g.e.*, s. 103.

Sokak No:17' de yer almaktaydı[132]. Halveti tarikatına bağlıdır[133]. Bugün aynı yerde, Kanber Baba'ya ait bir mezar bulunmaktadır[134].

16) Kaplan Baba Tekkesi[135]: Çavuş Bey Mahallesi Mumcular Sokak'ta yer almaktaydı[136]. Kadiri tarikatına bağlı[137] tekkeden günümüze Kaplan Baba'nın yatır özelliğindeki mezarı ulaşmıştır. Bu mezar, Mumcular Sokağı köşesinde bir berber dükkanı önünde yer almaktadır.

XIV. yy. dan itibaren Edirne'de, banisi, tamir eden kişi ya da devlet adamı, şeyhi, mensup olduğu tarikat, bulunduğu yer ve hatta ayin gününe göre isimlendirildikleri görülen 91 adet tekke tespit edilmiştir. Bunlardan 47'si sadece ismi belirlenebilenler olup, %51'i, 28'i mimarisi hakkında kısmen bilgi edinilenler olup, %31'i ve 16'sı, ise günümüzde kısmen mevcut olup, %18'i oluşturmaktadır.

Tarikatlara göre dağılıma bakıldığında; Edirne'de Bayramiyye, Bedreddiniyye, Bektaşiyye, Celvetiyye, Halvetiyye, Kadiriye, Mevleviyye, Nakşibendiyye, Rifaiyye, Sadiyye, Semerkandiyye ve Zeyniyye olmak üzere 12 ana tarikat faaliyet göstermiştir. Bunlar yangın, savaş, tahrip, yıkılma, şeyh atamaları özellikle de tarikatların zaman içinde farklı kollara ve şubelere ayrılması gibi nedenlerden ötürü aynı anda birden çok tarikata ya da aynı tarikatın farklı kollarına bağlı yapılar olarak dikkati çekmektedir. Edirne'de faaliyet gösteren tarikatlar arasında 27 tekke ile Halvetîlik (%31), 20 tekke ile Nakşibendilik (%24), 15 tekke ile Kadirilik (%18), 8 tekke ile Bektaşilik (%9), 5 tekke ile Celvetilik (%6), 3 tekke ilke Rifailik (%3), 3 tekke ile Bayramilik (%3), 2 tekke ile Sadilik (%2) ve birer tekke ile Bedreddinilik (%1), Mevlevîlik (%1), Semarkandilik (%1) ve Zeynilik (%1) gelmektedir. Bu durumda Edirne'de en yaygın tarikatlar Halvetilik, Nakşibendilik ve Kadiriliktir. Tarikatı tespit edilemeyen ise 14 tekke bulunmaktadır.

İnşa tarihleri, geçirdikleri ilk onarımlar, vakfiyeler ve şeyh atamalarından yola çıkarak 46 tekkenin inşa tarihleri tespit edilmiştir. En erken tarihli yapı; 'Kısmen Mevcut Olanlar' grubundan, Muradiye Mevlevihanesi (H.837/M.1433), en geç tarihli yapı ise, yine 'Kısmen Mevcut Olanlar' grubundan Kabuli Baba Tekkesidir (H. 1231/M.1815). Şehrin imar faaliyeti açısından yüzyıllara göre değerlendirildiğinde ise; XIV. yy.'da (%1)1, XV.

---

[132] Kaleiçinde Kanber Baba Sokak No:120. Badi, *a.g.e.*, s. 103.

[133] Badi, *a.g.e.*, s. 103.

[134] Çevre halk tarafından Kanber Baba olarak anılan mezar mum yakılan yatır özelliğine sahiptir.

[135] Akçıl, *Edirne Tekkeleri*, ..., s.133-134.

[136] Sitti Hatun Mahallesi Ağaç Pazarı Caddesi No:163. Badi, *a.g.e.*, s.103. Eski adresi karşılaştırmak için bkz. Kazancıgil, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, ..., s. 75.

[137] Badi, *a.g.e.*, s. 102.

yy.'da (%13)12, XVI. yy.'da (%6) 5, XVII. yy.'da (%17)15, XVIII. yy.'da (%6) 5 ve XIX. yy.'da (%8) ise 7 tekkenin inşa edildiği görülmüştür. XVII. yy.' da ki tekke inşa artışının nedenleri, Edirne'nin devletin merkezi haline gelmesi ve tarikatların Osmanlı yönetimi ile yakın ilişkilerine bağlanabilir.

Tekkelerin adreslerine yönelik yapılan araştırmada bazı sokakların tekke isimlerini koruduğu, şehir kültüründe tekke folkloru ve geleneğini bir nebze de olsa yaşattığı görülmüştür. Alan çalışmasında da yönlendirici olan isimlerden bazıları; Salı Tekke Sokak, Hıdır Baba Sokak, Kabuli Baba Sokak, Kadirihane Sokak, Kamber Baba Tekke Sokak, Gülşeni Tekke Sokak, Tütünsüz Sokak, Tekke Aralığı ve Tekke Bayırı. Edirne tekkelerinin 17 mahalleye dağıldığı görülmektedir Bu mahalleler arasında 10 tekke ile Baba Demirtaş Mahallesi (%12), 9 tekke ile Çavuş Bey ve Dilaver Bey Mahallesi (%11), 8 tekke ile Talat Paşa Mahallesi (%10), 6 tekke ile Mithat Paşa Mahallesi (%7), 5 tekke ile Sarıca Paşa ve Umur Bey Mahalleleri (%6), 4 tekke ile Meydan, Nişancı Paşa, Sabuni ve Yeniimaret Mahalleleri (%5), 2 tekke ile Menzil Ahır ve Yıldırım Mahalleleri (%2), 1 tekke ile de Abdurrahman, Barutluk, Medrese Ali Bey ve Yancıkçı Şahin Mahalleleri (%1) gelmektedir.

Sonuç olarak; 91 adet inşa edildiği tespit edilen Edirne Tekkeleri; Rus İstilası ve Balkan Savaşları, 1752 ve 1757 depremi, yangınlar, Yeniçeri Ocağının kaldırılması, Tekke ve zaviye kanunu, işlevini yitirme ve gözden düşme ile değişen imar politikaları v.b. nedenlerden dolayı yüzyıllar içinde yıkılmışlardır. Ayrıca, kuruluşlarını izleyen yüzyıllar içinde yeniden inşa, onarım, eklemeler ve çeşitli tarikatlar arasında el değiştirmiş olmaları gibi nedenlerden dolayı özgün plan özelliklerini koruyamadıkları tespit edilmiştir. Dönem özelliklerine göre plan tipleri, mekan ve cephe düzenleri, kullanılan malzeme ve teknikleri ile süslemeleri hakkında sağlıklı bilgilere edinemediğimiz yapılardan Muradiye Mevlevihanesi, Hasan Sezai Tekkesi, Veli Dede Tekkesi ve Kadirihane Tekkesi dışındaki tekkelerin mahalle ölçeğinde küçük çaplı tarikat yapıları oldukları anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

Akçıl, N. Çiçek, "Muradiye Külliyesi-Edirne", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 31, İstanbul 2006, s. 199-201.

_____, "Sezai Külliyesi-Edirne", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt 37, İstanbul 2009, s. 81-82.

_____, Nesrin Çiçek, *Edirne Tekkeleri*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Sanatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.

Ayverdi, Ekrem Hakkı, *Osmanlı Mimarisinde Çelebi ve II. Sultan Murad Devri 806-855 (1403-1451)*, 1. Baskı, Fetih Cemiyeti Yayınları, Cilt:II, İstanbul 1972.

Badi, Ahmet, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, (Çeviren: Ratip Kazancıgil),C.1, 1. Baskı, İstanbul 2000.

Hibri, Abdurrahman, *Enisü'l-Müsamirin Edirne Tarihi 1360-1650,(Çev.Ratip Kazancıgil)*, 1. Baskı, İstanbul 1999.

Dijekama, F. Th., *The Otoman Historical Monumental Inscriptions in Edirne*, Leiden 1977.

Gülşenî Hasan Sezaî, *Mektubat-ı Hazret-i Sezâî*, (Sadeleştiren: Cezayir Yarar), 1. Baskı, Divan Yayınları, İstanbul 2001.

Kahraman, Seyit Ali -Yücel Dağlı, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, Topkapı Sarayı Bağdat 305 yazmasının Transkripsiyonu, 3. Kitap, 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999.

Kazancigil, Ratip, *Edirne Mahalleleri Tarihçesi*, 1. Baskı, Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi, İstanbul 1992.

_____, *Edirne Şehir Tarihi Kronolojisi (1300-1994)*, 1. Baskı, Edirne Valiliği Yayınları, İstanbul 1999.

_____, Nilüfer Gökçe, *Dağdevirenzade M.Şevket Bey'in Edirne Tarihi ve Balkan Savaşı Anıları*, 1. Baskı, Türk Kütüphaneciler Derneği Yayını, Edirne 2005.

Kuş, Ahmet -İbrahim Dıvarcı-Feyzi Şimşek, *Türkiye Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü*, 1. Baskı, Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Konya, Aralık 2005.

Küçükkaya, Ayşe Gülçin, "Edirne'de Selçuklu Etkisiyle Oluşmuş Bir Türbe; Tütünsüz Baba Türbesi", *I. Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongre Bildirileri*, C.II, Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi, Konya 2001, s. 98, dpn. 30.

Meriç, Rıfkı Melül, *Edirne'nin Tarihi ve Mimari Eserleri Hakkında*, 1. Ciltten Ayrı Basım, Güzel Sanatlar Akademisi Türk Sanatı Tarihi Enstitüsü, 1. Baskı, İstanbul 1963.

Onur, Oral, *Edirne'nin Türk Tarihi Vesikalarından Kitabeler*, 1.Baskı, Yenilik Basımevi, İstanbul 1972.

_____, *Edirne Mevlevihanesi*, 1. Baskı, Ofset Film 76, İstanbul 1999.

Özkan, Selma, *Edirne Türbeleri*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Edirne 1995.

Özuygun, Ali Rıza, *Hasan Sezayi'nin Hayatı Edebi Kişiliği, Eserleri, Divânı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi* (Basılmamış Doktora Tezi), C.1, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 1999.

Peremeci, Osman Nuri, *Edirne Tarihi*, 1. Baskı, Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu Yayını, İstanbul 1939.

Seçkin, Necati, *Edirne Evliyaları*, 1. Baskı, Ülkü Basımevi, İstanbul 1971.

Şimşek, Selami, "Edirneli Kabûlî Mustafa Hayatı, Eserleri ve XVIII. ve XIX. Asırlarda Edirne'de Tasavvuf ve Tarikatların Genel Durumu", *Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 1. Edirne Kültür*

Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (23-25 Ekim 2003), Edirne 1995, s. 457-498.

_____, *Edirneli Kabûlî Mustafa Efendi Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1998.

_____, "Edirne ve Çevresinde Celvetilik ve Celvetiler", *Üsküdar Belediyesi Aziz Mahmud Hüdai Sempozyumu, (Ed. Hasan Kamil Yılmaz), Uluslararası Sempozyum Bildirileri 20-22 Mayıs 2005*, C. 2, İstanbul 2005, 104-116.

_____, Selami, *Osmanlı'nın İkinci Başkenti Edirne'de Tasavvuf Kültürü*,1. Baskı, Buhara Yayınları, İstanbul 2008.

Ünver, Süheyl, *Edirne Muradiye Camii*, 1. Baskı, Tege Labaratuar Yayını, İstanbul 1952.

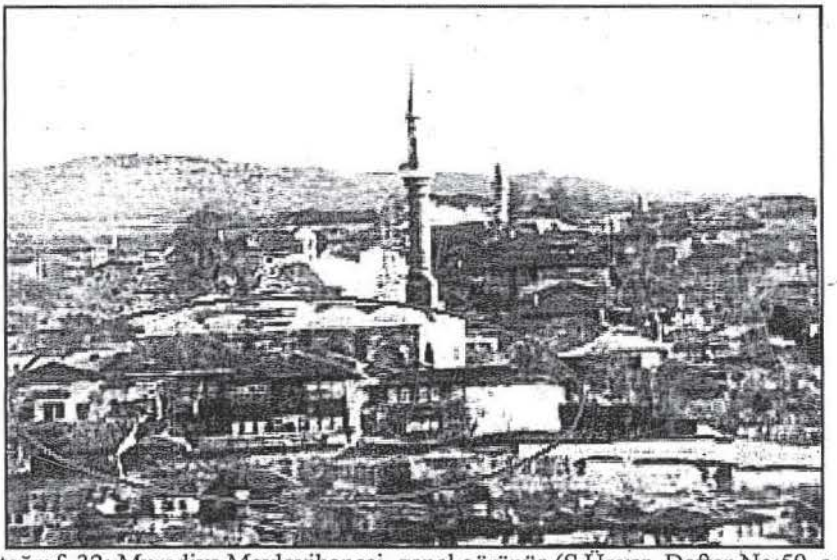
_____, "Edirne Mevlevihanesi Tarihine Giriş", *Anıt Dergisi* No: 30 Ayrı Basım, 1962, s. 1-7.

Fotoğraf 2: Hıdır Baba Türbesi (2009)

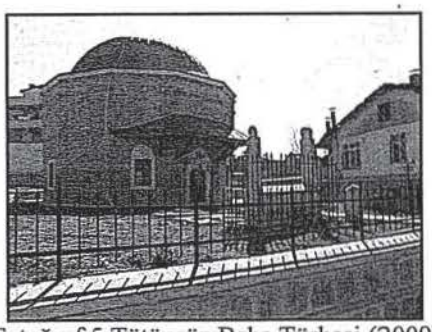
Fotoğraf 1: Topçu Baba Mezarı, 2011.

Fotoğraf 32: Muradiye Mevlevihanesi, genel görünüş (S.Ünver, Defter No:59, s.1)

Fotoğraf 4: Sakih Baba Mezarı (2009)

Fotoğraf 5:Tütünsüz Baba Türbesi (2009)

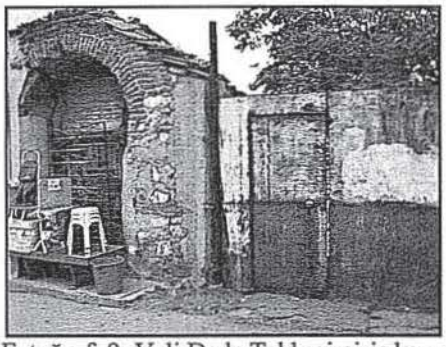
Fotoğraf 6: Hasan Sezaî Tekkesi batı cephesi (2008)

Fotoğraf 7: Pehlivanlar Mezarlığı, (2008)

Fotoğraf 8: Şeyh Şücaaddin Tekke minaresi ve Şeyh Şüceaddin Karamani mezarı (2009)

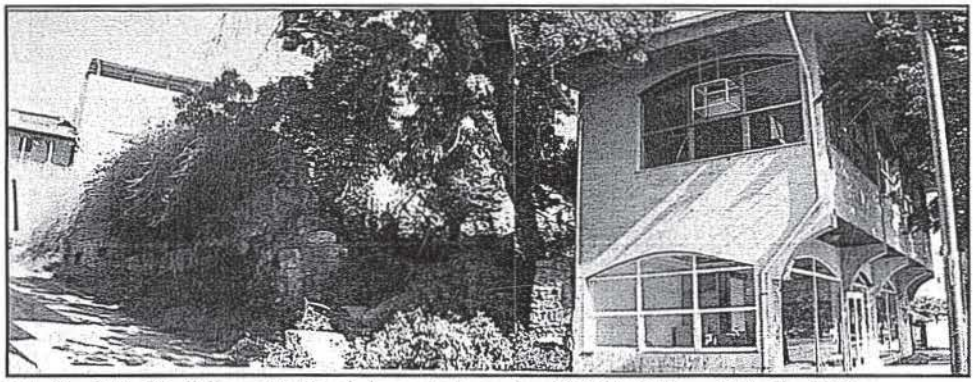
Fotoğraf 9: Veli Dede Tekkesi giriş kapısı (2009)

Fotoğraf 10:Koyun Baba Türbesi (2009)

Fotoğraf 11: Hacı Ömer Baba Mezarı (2009)

Fotoğraf 12: Kadirihane Tekkesi, kuzeybatı cephesi (2000, Edirne Vakıflar Bölge Müd.Arşivi)

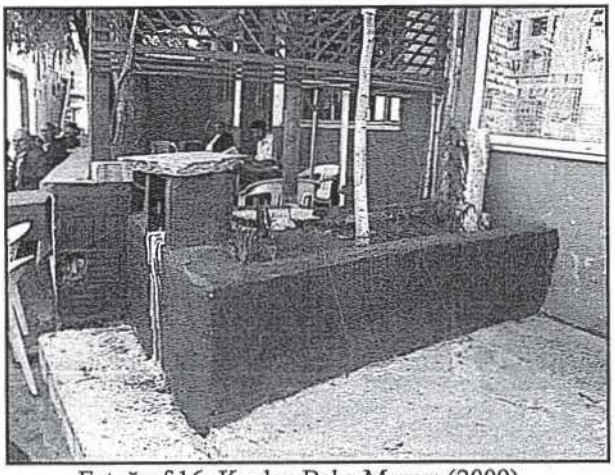
Fotoğraf 13: Saçlı İbrahim Mezarı (2009)

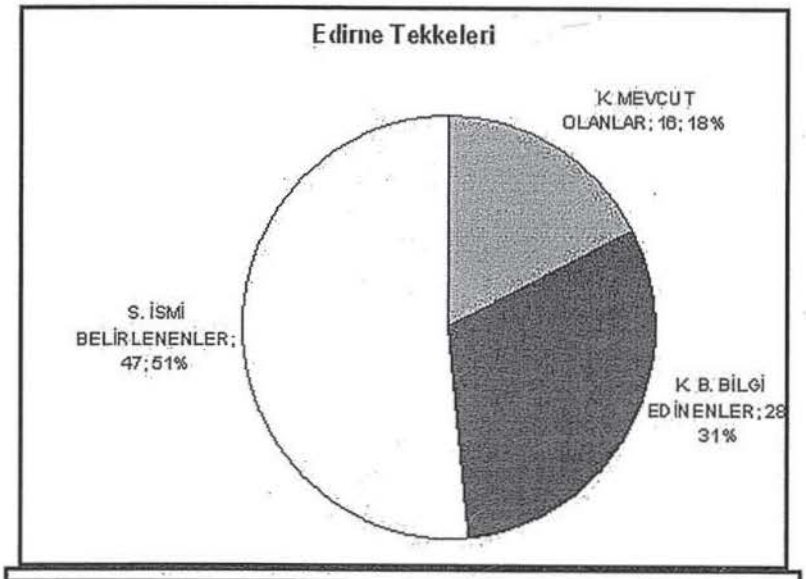
Fotoğraf 14: Kabuli Baba Mezarı (2009)

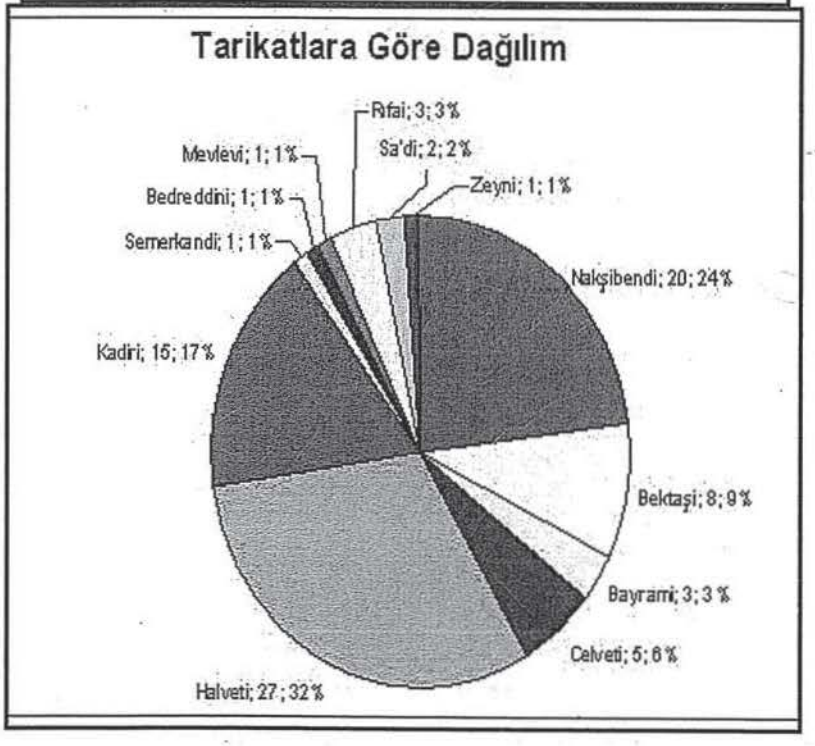

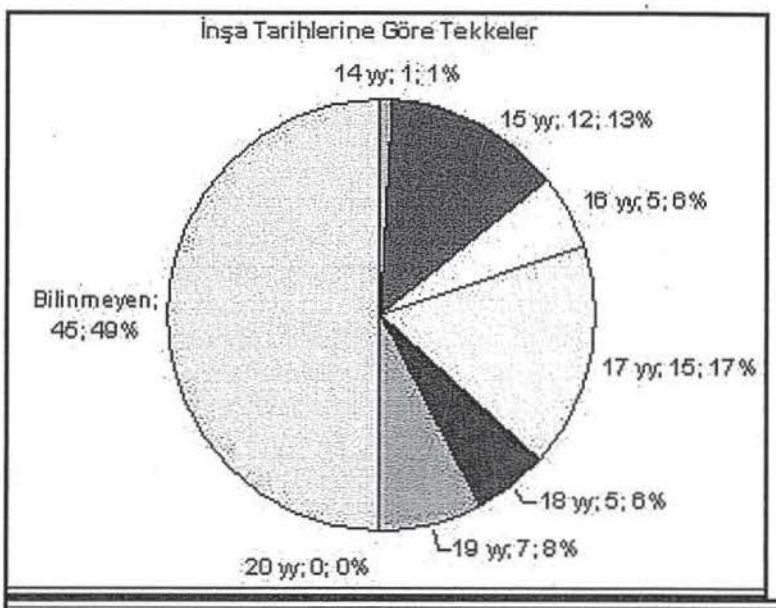
Fotoğraf 15: Kanber Baba Tekke Alan (2008)

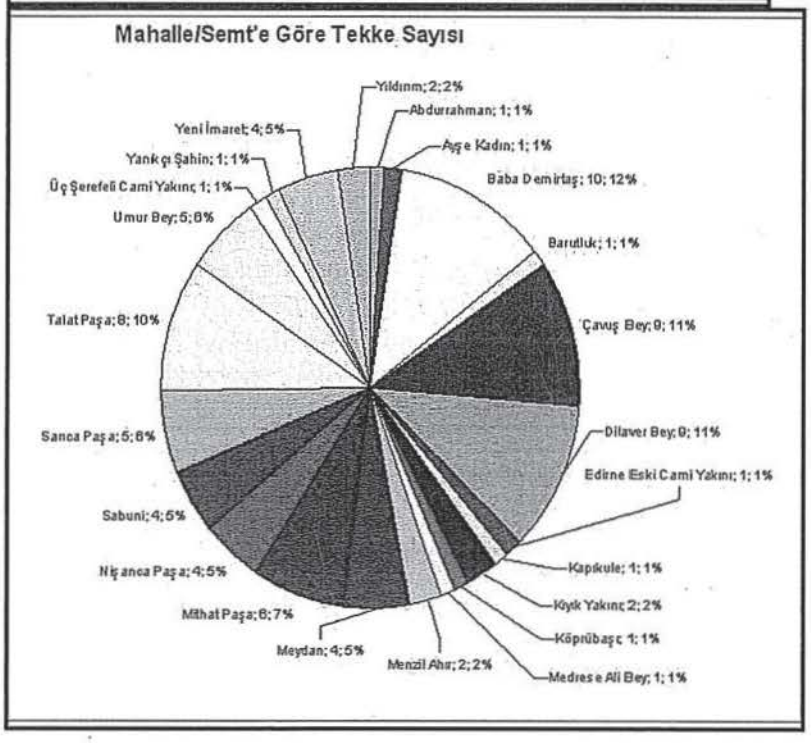

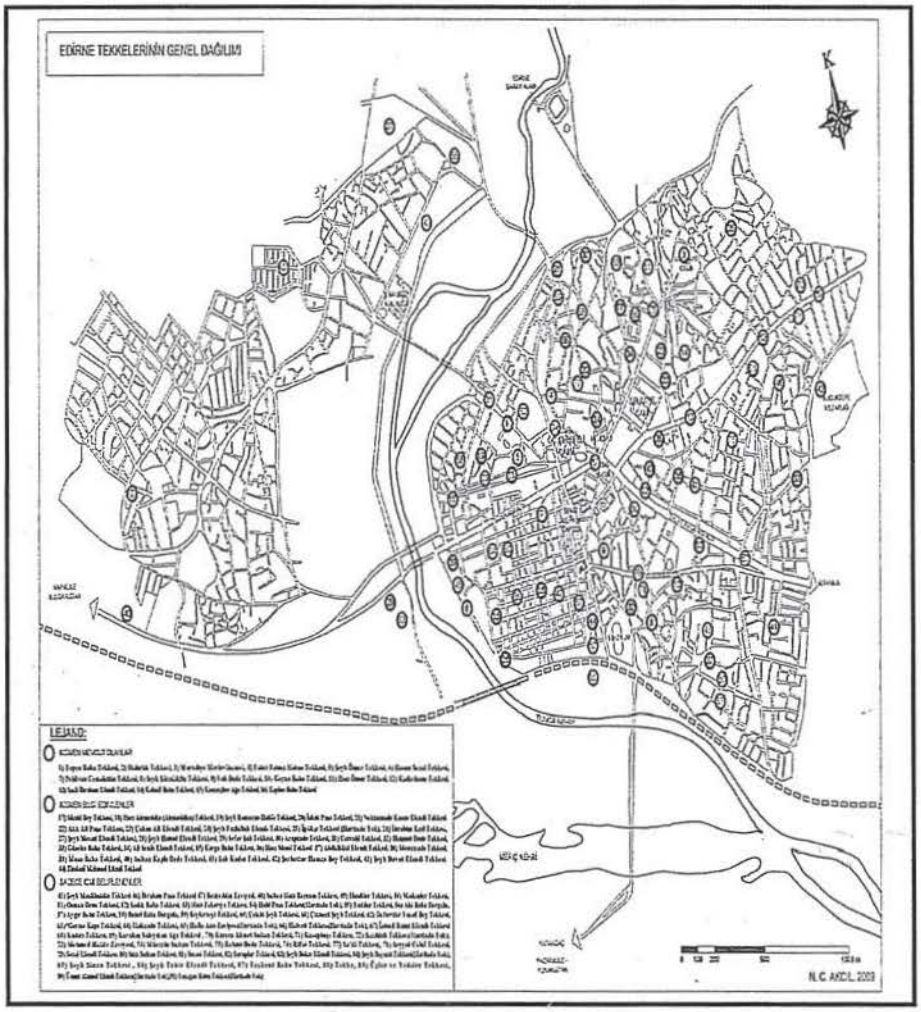
Fotoğraf 16: Kaplan Baba Mezarı (2009)

Edirne Tekkeleri
K.MEVCUT OLANLAR; 16; 18%
K. B. BİLGİ EDİNENLER; 28; 31%
S. İSMİ BELİRLENENLER; 47; 51%

Tarikatlara Göre Dağılım
Rifai; 3; 3%
Sa'di; 2; 2%
Mevlevi; 1; 1%
Zeyni; 1; 1%
Bedreddini; 1; 1%
Semerkandi; 1; 1%
Nakşibendi; 20; 24%
Kadiri; 15; 17%
Bektaşi; 8; 9%
Bayrami; 3; 3%
Celveti; 5; 6%
Halveti; 27; 32%

İnşa Tarihlerine Göre Tekkeler
14 yy; 1; 1%
15 yy; 12; 13%
16 yy; 5; 6%
17 yy; 15; 17%
18 yy; 5; 6%
19 yy; 7; 8%
20 yy; 0; 0%
Bilinmeyen; 45; 49%

Mahalle/Semt'e Göre Tekke Sayısı
Yıldırım; 2; 2%
Abdurrahman; 1; 1%
Ayşe Kadın; 1; 1%
Baba Demirtaş; 10; 12%
Barutluk; 1; 1%
Çavuş Bey; 9; 11%
Dilaver Bey; 9; 11%
Edirne Eski Cami Yakını; 1; 1%
Kapıkule; 1; 1%
Kıyık Yakını; 2; 2%
Köprübaşı; 1; 1%
Medrese Ali Bey; 1; 1%
Menzil Ahır; 2; 2%
Meydan; 4; 5%
Mihal Paşa; 6; 7%
Nişancı Paşa; 4; 5%
Sabuni; 4; 5%
Sancı Paşa; 5; 6%
Talat Paşa; 8; 10%
Umur Bey; 5; 6%
Üç Şerefeli Cami Yakını; 1; 1%
Yanıkçı Şahin; 1; 1%
Yeni İmaret; 4; 5%

EDİRNE TEKKELERİNİN GENEL DAĞILIMI
K
N.Ç. AKÇIL, 2003